

Eesti noored mehed kardavad liiga palju, leiab rahvusringhäälingu spordikommentaator **Alvar Tiisler**, kes ei häbene tunnustada, et pelgas ka ise püssi alla minekut.

TELEKAAMERATE EES KAEVIKUSSE

TEKST **HANNELI RUDI**, FOTOD **JAANUS LENSMENT, TANEL VALDNA** / ERR

Veeta aasta kusagil kaevikus või marsides, tundus sulaselge ajaraiskamisena. Neli kuud aja-teenistuses on tema meelt muutnud. Isegi mitu aastat igatsetud võimalustest laulda suur- tel kontserdilavadel solistina pole ta pidanud loobuma, kusjuures neid pakkumisi tehakse talle just nüüd.

Oled raadios öelnud, et ega sa väga ei kippunud kaitsevähke. Miks sa siis nüüd, kui keskkooli lõpust on möödas mitu aastat, otsustasid ikkagi aja-teenistusse minna?

Mulle tuli esimene kutse alles eelmisel kevadel. Gümnaasiumi ajal ei tahtnud ma kaitsevähke minna, mu sõbrad ei ole seal käinud, ja sellepärast polnud mul ka erilisi teadmisi, mis seal tegelikult toimub.

See on Eestis väga tavaline, et noormehed ei taha kaitsevähke minna. Miks sina ei tahtnud?

Paratamatult on elus igasuguseid muid asju ka teha. Ma sain keskkooli lõpetamise järel päris hea töö, seal on vaja end tõestada, ülikool oleks vaja lõpetada. Töös ma vaatan juba kaugemale, tahaksin mõnda aega töötada välismaal. Eestlasena on välismaal spordiajakirja-

nikuna sisuliselt võimatu töötada, küll aga saab tõenäoliselt tegutseda n-ö spordi bürokraatia poolel, ja selles osas ma olen tööd ka teinud. Aga eks näis, ma andsin lubaduse, et Rio de Janeiro olümpia lõpuni aastal 2016 olen kindlalt teles.

Kui sulle kevadel esimene kutse tuli, kas taotlesid ka ajapikendust?

Kutse tuli kevadel, aga arstlik komisjon oli alles augustis. Mäletan, et seal oli hästi palju mehi, ma olin 15., kes sai löögile, ja esimene, kes sai välja. Sel hetkel ma enam ei tahtnud hakata rääkima, et oi, mul on kuskilt väga valus, vabandust, aga ma ei saa ikka tulla. Oma tööd arvestades pean mingil määral eeskujuks olema, nii et ma ei danud õigeks hakata simuleerima.

Aga need kõrvale hiilimise mõtted ju käisid sul peast läbi?

Kindlasti käisid, sest 11 kuud on maru pikk aeg. Ma pean arvestama, et olen siin terve aasta. Nüüd, kui olen neli kuud ära olnud, on mul väga hea meel, et siia tulin. Päriselt. Ma arvan, et see on ühe noore mehe elus väga loogiline samm, tuleks ikka ära käia.

Milleks see vajalik on?

Esimesed kolm kuud näitasid selle väga hästi ära. Sa saad väga tuheva distsipliini, sa oskad kaaslastega arvestada. Kui sul on metsas miinus 15, riided on märjad, siis nii see on ja sa ei hakka virisema. Teised ka ei virise. Sa oled olukorrast üle, igal olukorral on alati mingi lahendus, peab olema, kaitseväs pole teisiti võimalik. Sa lihtsalt leiad selle. Need on elus olulised asjad, mida saab kaasa võtta. Samamoodi puhuse hoidmine ja koristamine, mida me alguses saime teha kõriauguni.

Kui hea sinu füüsiline vorm kaitsevärke tulles oli?

Ma olin väga nigelas füüsilises vormis, sest mul lihtsalt ei jätku aega, et minna õhtuti või hommikuti jooksmas jne. Kui sa töötad mõni nädal 60 tundi, ei jää ju selleks aega. Alguses tehti katsed, ma olin tulemuste poolest rühma viimaste seas. Sõduri baaskursuse lõpus tehtud katsete järgi olin kolm korda paremas vormis kui siia tulles. Ma olen 15 kilo alla võtnud. Nüüd tehti uuesti katsed ja mu tulemused

on algusega võrreldes paranenud 140 punkti, mis on kõva tulemus, arvestades, et maksimum on 300.

Said sa valida, kuhu aega teenima lähed?

Mulle anti valida, kas Tallinna vahipataljoni, Tapale või Võrru.

Miks sa tahtsid Tallinna jääda?

Ma ei tahtnud Tallinnast ära minna, sest mul on nii palju muid tegemisi. Ma ei kujuta praegu ette, et käiksin Võrust iga reede kolm ja poolt tundi koju ja pühapäeval tagasi.

Aga teised ju käivad?

Las nad käivad.

See jätab sinust memmepoja mulje, et ma tahan kümne minutiga koju saada.

Arvestades seda, et ma lähen reedeti ära ja olen nüüd mõned nädalavahetused käinud teles tööd tegemas, on mul väga mugav, et ma olen 20 minutiga töö. Saan endale natuke taskuraha teenida.

Kas sul on pangalaen ja autoliising?

Mitte nii hull, aga kulusid ikka on, ja arvestades seda, et sõduritoetus on 100 eurot, tuleb kuidagi ära elada.

Kas see, et sinust sai näidisajateenija, kes otse-eestrist saadetakse pidulikult püssi alla ja iga nädal esineb raadios, oli sinu idee või tuli kaitseväre poolt?

Mina ei ole kordagi üritanud puššida, et olen kaitseväs ja olen nii lahe.

Oled sa sellele vastu sõdinud?

Ei ole, sest minu arvates on see mõlemat pidi kasulik. See on kindlasti kasulik kaitsevärele, sest ma loon positiivset kuvandit ajateenistusest. Olen seda teinud siiralt. Ei ole nii, et tegelikult mõtlen hoopis teisiti, kui räägin. Aga initsiatiiv on tulnud mujalt.

Kuidas kaasteenijad su siin vastu võtsid – pärast viimast jalgpalli MMi said sa ju tuntuks kui noor emotsionaalne jalgpallikommentaator?

Selge on see, et inimesed siin teavad, kes ma olen. Eks mind tunti ära ja sellest oli ka juttu, aga ma pigem ei taha sellest rääkida. See aasta on hea ka selles suhtes, et ma tunnen end lihtsa valge inimesena, kelle puhul pole oluline, mis ta teeb ja kus ta teeb. Seda poolt ma nautin. Mul ei ole siin pingeid, kohustus, minu eest tehakse kõik ette ja taha ära. Mulle antakse käsk ja mina täidan seda.

Aga mingit võõristust sa ei märganud, et oled siin teistest vanem?

Ei, ma olen siin keskmisest noorem, enamik on kõrgkooli või mõne rakenduskõrgkooli lõpetanud.

Olete te omavahel rääkinud, et kas nii hilja kaitsevärke tulla on hea mõte või tasuks seda pigem teha kohe pärast keskkooli?

Kindlasti on mõistlik tulla kohe pärast keskkooli, kui sul ei ole kohustus. Mõni aasta hiljem on sul juba autoliising, pangalaenu ja sa saad 100 eurot toetust. Mille eest sa neid maksad? Ma arvan, et see mure on päris tõsine. Mina tean, et pank pole kohustatud andma maksepuhkust, aga see on üks koht, mille peale riik võiks rohkem mõelda. Esiteks tagada ajateenijatele tingimused, et nad saaks siin pingevabalt olla, ja teiseks see, et riik võiks tekitada suuremat huvi selle asja vastu. Ajateenistus on auasi, aga tuleks rohkem motiveerida inimesi siia tulema. See, et vaid 30 protsenti tuleb ajateenistusse ja 70 ei tule, on piinlik. Eriti arvestades seda, et kui sul siin saadud väljaõpet ei ole, on väga lihtne mingis konfliktiolukorras, sõjasituatsioonis lihtsalt kuul rindu saada.

Siin ei ole ainult eesti keelt kõnelevad ajateenijad. Öeldakse, et on venekeelsed ja venemeelsed ajateenijad ning venekeelsed ja eestimeelsed ajateenijad. Kuidas teil see suhe on?

See on raske teema, kus on raske piiri tõmmata. Sõduri baaskursuse ajal oli minu toas näiteks üks mees Tartust ja teine Narvast, kes igapäevaelus ei tegele kõige paremate asjadega. Sotsiaalselt hästi huvitavad taustaga inimesed. Ma ei tea ju, kes mida tegelikult mõtleb, kelle poolt ta on. Ütlen ausalt, ma ei ole sellest ka väga rääkinud, sest lihtsam on mitte rääkida ja mitte hakata pingeid tekitama.

On sul olnud hetki, kui oled mõelnud, et riik on meid siin kokku pannud, aga rindel ma vist ei tahaks tema kõrval olla?

Mis te arvate, kas mul on see mõtte olnud? (Paus.) Kindlasti on siin kaaslasi, ükskõik, kas eesti- või venekeelseid, kellega sa tunned end paremini ja kellega halvemini. Iga inimese väljaõppe tase tuleb erineva kiirusega ja kindel on see, et siin on mehi, kellega sa kohe lähemal, sest saad nende peale kindel olla. Sul on see jagu, 10–11 meest, üli-vinged vennad, lähme aga, paneme sõda. Kindlasti on ka neid, kellega ei taha, sest tunned, et ta pole päris sellel tasemel. Eriti nüüd, nooremalohvitseride kursusel, kus me peame hästi palju ise strateegiaid, plaane välja mõtlema, ise looma kavandi, milline meie rünnak välja näeb. Ma ei ütle, et see mulle väga meeldib või et ma tunneksin selle vastu suurt kirge, aga omandan selle kiiresti, eriti juhtimise poole, samas mõni teine ei võta seda nii kiiresti vastu.

Kui palju on see tekitanud probleeme, et sa oled teatud määral eelistatud seisundis – saad käia telemajas tööd tegemas, käid Riias solistina oratooriumi laulmas? Ma kujutan ette, et teisi ajateenijaid ei lasta nii kergesti välja.

Ma ei ütleks niiviisi, sest meil kõigil on võimalus midagi teha ja kaitseväge toetab igasuguseid professionaalseid ja poolprofessionaalseid hobisid väga hea meelega, kui need

Kõvasti ja õigesti: kontsertideks pole kaitseväes võimalik harjutada, laulda saab ainult rivistustel, kuigi ka seal on Alvar Tiislerile tehtud märkus, et katsume pisut vaiksemalt laulda.

isegi kui ta ei oska, ta vähemalt üritab. See on päris tore.

Kuidas sa üldse Estoniasse sattusid? Sattusin Hirvo Surva juurde laulma ja kuidagi läks nii. Ma ei ole väga palju sooloasju teinud, pigem olen kooris laulnud ja enda arvates hästi. Mind on kutsutud häid projekte tegema, aga sooloasju pole olnud. Aga nüüd on mu hea meel, et see aeg on kätte jõudnud, kuigi enda arvates olin selleks juba varemgi valmis. Nüüd on antud ka võimalus. On vahva, et ma saan laulda Baltimaade parima orkestriga, see on minu jaoks suur tunnustus. Eriti arvestades, et ma ei ole professionaalne laulja. See tõestab, et midagi on seni õigesti tehtud.

Kas sinu praegune olukord võib sulle ka kasuks tulla, isegi kui sa ei saa pakkumist vastu võtta, sest tegu on eriolukorraga – laulja, kes teenib kaitseväes ega saa kaasa lüüa?

Võib-olla igasuguste projekti puhul kasutatakse seda ära, et rahvusringhäälingu spordireporter ja laulja ka veel, tundub päris põnev, et võiks minna kuulama. Aga ma ei toonita seda; kui ma olen laulja, siis ma olen laulja, ja kui mikrofoni taga, siis olen ajakirjanik.

Kuidas sinust üldse spordikommentaator sai? Läksid ju raadiosse tööle keskkooli ajal.

Mul oli endal väga suur tahtmine, sest mulle on väiksest peale meeldinud sporti jälgida, statistikat teha. Mu ema tundis Tarmo Tiislerit ja helistas talle, kuigi me ei ole mingit pidi sugulased.

See pidi olema mu lõpuküsimus – et kas isa aitab sind tööle?

Me oleme seda küll uurinud, aga ei ole sugulussidemeid leidnud. Raadio pakkus tol ajal noortele väga palju võimalusi. Minust paar aastat vanem Joosep Susi alustas raadios, kui oli 15. Tänu sellele on ka ERR saanud normaalsed noored spordiajakirjanikud. Nad on ise neid koolitanud. Kuigi ERRis töötamisel on palju miinuseid.

Mis need miinused on?

Minu meelest on töö maht aeg-ajalt meeletu ja präänikuefekt on liiga vähe. See paneb paratamatult pingesse. Aga see süsteem, et ise koolitati endale välja noori inimesi, mulle meeldis. See oli ka ühe inime-

Pressiteadete edastamine

se ehk Tiit Karuksi mõte. Telesse tehti mulle pakkumine enne Sotši olümpiat.

Telesse jõudes tuleb Eestis arvestada sellega, et sa ei saa enam teha kõike, mida tahad, võib-olla Tartu maratonile ka enam kaelkirjakukostüümiga ei lähe. Kas see jahmatas sind või oli normaalne kaasnähe?

See on normaalne kaasnähe, et kui lähed reede õhtul linna peale, siis keegi ikka tuleb ja patsutab õlale. Nüüd, kui ma olen neli kuud kaitseväes olnud, juhtub seda vähem.

Inimesed unustavad nii kiiresti?

Unustavad küll, eriti inimesi, kes ei ole palju eetris olnud. Seda ma naudin ja see on ka üks põhjus, miks tahaksin mingi hetk välismaale minna. Et saaks olla tavaline mees, kes läheb poodi või lihtsalt välja. See on tüütu, kui sa ei saa tunda end vabalt.

Sellegipoolest oled nõus rääkima igal nädalal Vikerraadios ja andma meile intervjuud.

Ma ütlesin, miks ma seda teen. See on mõlemale poolele kasulik. Ma arvan, et see on kasulik kaitsevæele. See on kasulik ka mulle, sest võib-olla keegi märkab, et Alvar Tiisler käis ajateenistuses, tubli poiss, on valmis riiki kaitsma.

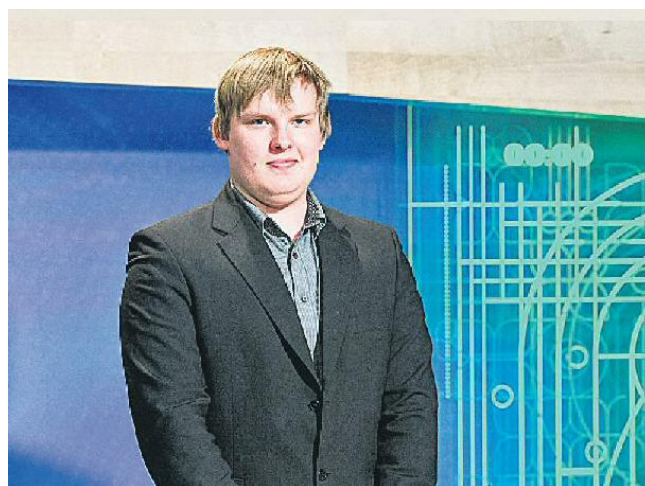
Meediamonitooring

Kas sa kogu aeg mõtled niimoodi teadlikult ette, et kuidas see võib tulevikus kasuks tulla?

Ma arvan, et see võiks mulle elus kasulik olla, aga võiks ka kuidagi laiemalt ajateenistust tähtsustada. Lugesin, et Leedus on ajateenistuse läbijatele kõrgkoolis mingi kohad. Minu arust väga hea süsteem. Selleks et motiveerida inimesi kaitsevække tulema, on pandud mingi präänik välja.

Siis pool elanikkonda ehk naised jäävad präänikust ilma.

Kes keelab naistel ka siia tulla! Eelmises kutses oli naiti ja nad olid teinud meestele silmad ette nii oma teadmiste kui ka füüsiliste võimete poolest. Riik võiks kuidagi motiveerida siia tulemist ja pärast teenistuse läbimist ka väärtustada. Mul on tunne, et inimesed tahavad, et neid siin käimise eest hinnataks, aga sellest jääb puudu. Seda võiks kuidagi rohkem väärtustada, sest siia on vaja rohkem mehi, kui tegelikult käib. 🇪🇪

Telesse tagasi: kuigi Alvar Tiisler on ajateenistusega rahul, näeb ta ennast ennekõike spordiajakirjanikuna.

Meediaanalüüsid

Uued riided:

Ilmselt kulub sügisel esimene palk uute riiete ostmiseks, sest mundrit kandes on mees kõvasti kõhnemaks jäänud.